

## Luminor Aktīvais ieguldījumu plāns

Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums par 2018. gada 4. ceturksni

### Informācija par ieguldījumu plānu

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| Līdzekļu pārvaldītājs:      | Luminor Asset Management IPAS<br>(Luminor Pensions Latvia IPAS līdz<br>02.08.2018) |
| Plāna pārvaldnieks:         | Tarass Buka (Anne Leino līdz<br>02.08.2018)  |
| Turētājbanka:               | Luminor Bank AS  |
| Darbības sākums:            | 05.03.2009   |
| Atlīdzība par pārvaldīšanu: |  |
| Pastāvīgā daļa              | 0,80% gadā   |
| Mainīgā daļa                | Maks. 0,50% gadā   |

### Ieguldījumu politika

Ieguldījumu plāna mērķis ir nodrošināt ieguldījuma vērtības palielinājumu ilgtermiņā ar aktīvu ieguldījumu stratēģiju, kas paredz ieguldīt līdz 50% no ieguldījumu plāna līdzekļiem kapitāla vērtspapīros un citos riska ziņā tiem pielīdzināmos finanšu instrumentos.

### Darbības rādītāji

#### Ieguldījumu plāna daļas un plāna līdzekļu vērtība

|                     | 30.09.2018  | 31.12.2018  |
|---------------------|-------------|-------------|
| Daļas vērtība, EUR  | 2,0188906   | 1,9269901   |
| Aktīvu vērtība, EUR | 144 491 010 | 250 407 016 |

#### Ieguldījumu plāna ienesīgums\*

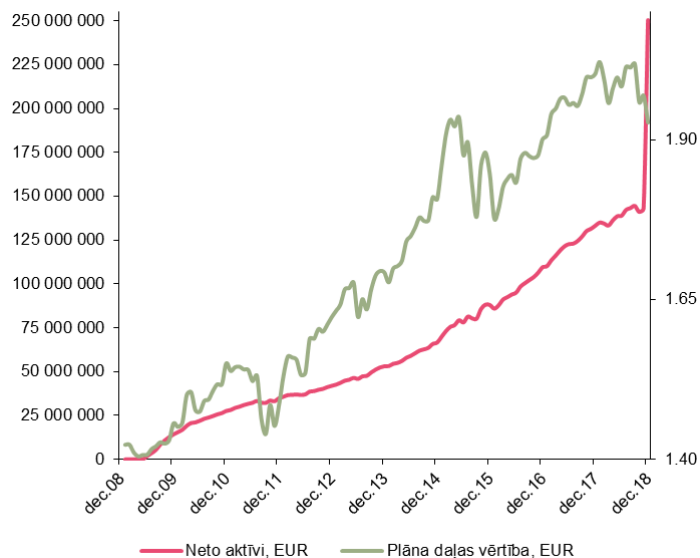
|                   | 3 mēn  | 6 mēn  | 12 mēn | 5 gadi** | 10 gadi** | Kopš darbības sākuma** |
|-------------------|--------|--------|--------|----------|-----------|------------------------|
| Ieguldījumu plāns | -4,55% | -2,86% | -3,83% | 2,63%    | -         | 3,13%                  |
| Nozares vidējais  | -5,06% | -4,38% | -5,14% | 1,76%    | 3,18%     |                        |

\*Informācijas avots: www.manapensija.lv. Aprēķini veikti, izmantojot datus uz aprēķina datumiem.

\*\*Aprēķināts gada izteiksmē, izmantojot ACT/365 konvenciju.

\*\*\*Līdzšinējais ienesīgums negarantē līdzīgu ienesīgumu nākotnē.

#### Ieguldījumu plāna daļas vērtība un neto aktīvi



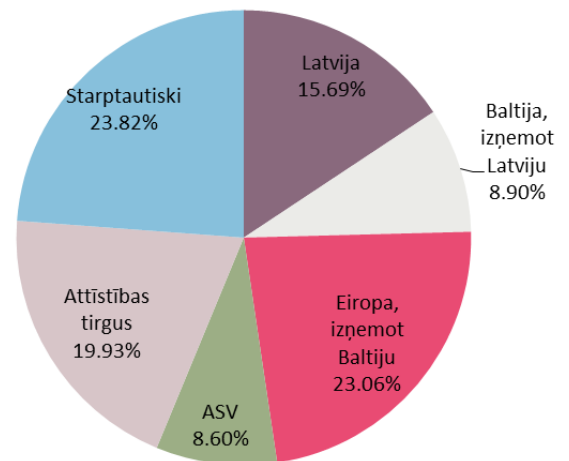
### 10 lielākie ieguldījumi

|  |       |
|--|-------|
| iShares J.P. Morgan \$ Emerging Markets Bond UCITS | 3,94% |
| iShares J. P. Morgan \$ EM Bond EUR Hedged         | 3,81% |
| iShares MSCI World EUR Hedged UCITS ETF            | 3,67% |
| iShares Euro Corporate Bond Interest Rate Hedged   | 3,54% |
| iShares Euro Covered Bond UCITS ETF                | 3,32% |
| EFTEN Klinnisvarafond II AS                        | 2,84% |
| Hermes Global Emerging Markets Fund                | 2,50% |
| Nordea 1 - European High Yield Bond Fund BI-EUR    | 2,47% |
| Candriam SRI Equity World fund                     | 2,47% |
| NN (L) Global Sustainable Equity                   | 2,41% |

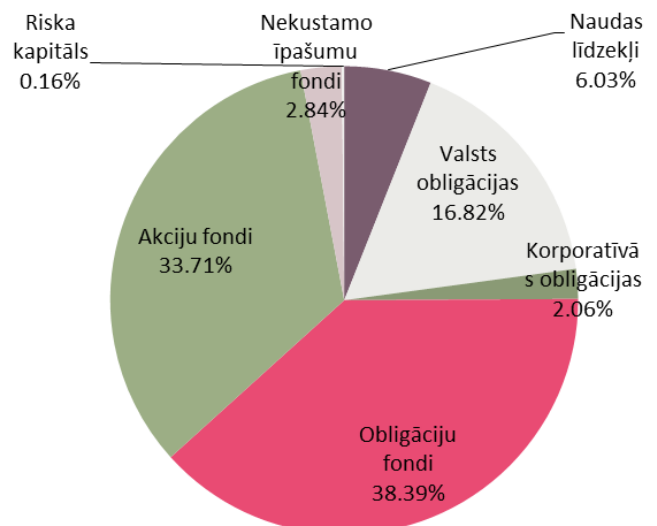
### Pārvaldīšanas izmaksas

Pārskata ceturksnī no ieguldījumu plāna aktīviem tika segta atlīdzība par pārvaldīšanu pastāvīgā daļa EUR 302 848 apmērā, no tās atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam sastādīja EUR 264 992, savukārt atlīdzība turētājbankai – EUR 37 856. Kopš gada sākuma līdz ceturksņa beigām tika uzkrāta pārvaldīšanas mainīgā daļa līdzekļu pārvaldītājam EUR 0 apmērā.

### Ģeogrāfiskais sadalījums



### Sadalījums pēc aktīvu veidiem



## Luminor Aktīvais ieguldījumu plāns

Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums par 2018. gada 4. ceturksni

### Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums

#### Ieguldījumu plāna darbība

Plāna neto aktīvu vērtība 2018. gada 4. ceturkšņa beigās sasniedza 250,4 milj. eiro. 2018. gada 27. decembrī Plānam tika pievienoti ieguldījumu plāna "Luminor (D) Aktīvais ieguldījumu plāns" neto aktīvi, līdz ar to ceturkšņa laikā Plāna neto aktīvi pieauga par 73,3% jeb 105,9 milj. Euro. Plāna dalībnieku skaits 4. ceturkšņa beigās bija 58 561, palielinoties par 32 449 dalībniekiem. Plāna neto aktīvu pieaugumu ceturkšņa laikā veicināja arī dalībnieku veiktās iemaksas.

Tā kā ceturkšņa laikā tika apvienoti 2 ieguldījumu plāni ar vienādu ieguldījumu stratēģiju, ieguldījumu struktūrā mainījās ieguldījumu veidu procentuālais sadalījums, kas vienlaikus uzlaboja ieguldījumu diversifikāciju. Plāna ieguldījumu īpatsvars obligāciju fondos ceturkšņa beigās bija 38,4%, valsts obligāciju īpatsvars – 16,8%, un korporatīvo obligāciju īpatsvars – 2,1%. Plāna vidējais termiņš līdz dzēšanai (duration) ceturkšņa beigās bija 4,3.

Ceturkšņa laikā Plāna ieguldījumu īpatsvars akciju tirgos samazinājās no 40,3% līdz 33,7%. Pārvaldniekam samazinot akciju ieguldījumu īpatsvaru, kā arī nelabvēlīgas akciju tirgus dinamikas dēļ. Ieguldījumu īpatsvars Baltijas nekustamā īpašumā fondā ceturkšņa beigās bija 2,8%, un riska kapitāla ieguldījumu īpatsvars – 0,2%. Plāna prospektā paredzētais maksimālais ieguldījumu īpatsvars akcijās ir 50%. Lai arī akciju cenas svārstās straujāk, sagaidāms, ka to atdvele ilgākā laika periodā būs augstāka nekā fiksēta ienākuma vērtspapīriem. Lai sasniegtu lielāku atdevi Plāna dalībniekiem, Plāna aktīvus vidēji 40% apmērā plānots ieguldīt akcijās un akciju fondos.

Plāna ienesīgums 2018. gada 4. ceturksnī bija -4,55%, kas ir labākais rezultāts starp visiem aktīvās 50% kategorijas ieguldījumu plāniem, savukārt ienesīgums pēdējā gadā bija -3,83%, kas ir otrais labākais rezultāts starp aktīvās 50% kategorijas ieguldījumu plāniem. Ceturkšņa laikā veiktās akciju ieguldījumu samazinājums mazināja akciju cenu krituma ietekmi uz Plāna rezultātiem. Pēdējos 5 gadus Plāns saviem dalībniekiem vidēji gadā ir nopelnījis 2.63%, kas ir labākais rezultāts aktīvo ieguldījumu plānu vidū. Vērtējot ieguldījumu plānu ienesīguma rādītājus, jāņem vērā, ka tie ir svārstīgi, tādēļ objektīvi salīdzināmi tikai ilgākā laika posmā.

#### Plāna attīstību ietekmējušās norises finanšu un kapitāla tirgū

- 2018. gada 4. ceturksnī pasaules finanšu tirgi piedzīvoja ievērojamas svārstības. Cenu kritums bija vērojams pasaules uzņēmumu akcijām, augsta ienesīguma (zem investīciju līmeņa reitinga) obligācijām un citām finanšu aktīvu klasēm. Cenu kāpums bija vērojams tikai dažām aktīvu klasēm, tajā skaitā valsts obligācijām, kā arī pozitīvu devumu nodrošināja ASV dolāra vērtības kāpums.
- Kopējo tirgus noskaņojumu negatīvi ietekmēja investoru bažas par to, ka globālās ekonomikas pieauguma temps sāk palēnināties, uz ko norādīja arī ekonomiskie dati. Šādas bažas uzturēja nenoteiktība saistībā ar tirdzniecības karu starp ASV un Ķīnu un ASV dolāru procentu likmju kāpums, kuru 2018. gada laikā veicināja ASV Federālā rezervju sistēma (FRS), 4 reizes palielinot bāzes procentu likmes.
- Decembrī FRS ceturto reizi pacēla bāzes procentu likmes koridoru līdz 2,25%-2,50%. Ir svarīgi atzīmēt, ka ceturkšņa laikā FRS ir kļuvusi piesardzīgāka savās nākotnes prognozēs par likmju celšanu, uzskatot, ka 2019. gadā likmes var tikt celtas divas reizes (nevis trīs, kā prognozēts iepriekš). FRS vadītājs Džeroms Povels novembrī atzīmēja, ka procentu likmes šobrīd atrodas tieši zem līmeņa, kas ir neitrāls ekonomikai – ne bremzējot to attīstību, ne paātrinot. To var interpretēt kā mājieni tam, ka FRS nesteigsies turpināt iesāktu procentu likmju celšanu.
- Decembrī Eiropas centrālā banka (ECB) paziņoja par obligāciju izpirkšanas programmas izbeigšanu mēneša beigās. Tomēr ECB turpinās ieguldīt finanšu tirgos tos līdzekļus, kurus saņems esošo obligāciju dzēšanas rezultātā, tādējādi tikai pakāpeniski samazinot savas izpirkšanas aktivitātes.
- Eirozonas pamatinflācija, kas neņem vērā energoresursu un pārtikas cenas, ceturksnī palika zemā līmenī, vidēji 1,0% (2018. gada 3. ceturksnī arī 1,0%), un kopējās inflācijas rādītājs ceturkšņa laikā pat samazinājās: vidēji ceturksnī inflācija bija 1,9% (2018. gada 3. ceturksnī – 2,1%). Eirozonas inflācija joprojām nepārsniedz ECB mērķa inflācijas līmeni (2%).
- ASV inflācijas kāpums turpināja piebremzēties arī pārskata ceturksnī. Vidējā inflācija samazinājās līdz 2,2% (iepriekšējā ceturksnī – 2,6%), bet pamatinflācija – līdz 2,2% (iepriekšējā ceturksnī – 2,3%).
- Brent jēlnafts cena ceturkšņa laikā krita par 34,0% (eiro izteiksmē). Ņemot vērā naftas cenu kāpumu gada pirmajos mēnešos, gada griezumā cenas samazinājās par 15,5% (eiro izteiksmē). Ceturkšņa beigās naftas cena bija USD 53,80, salīdzinot ar USD 82,72 ceturkšņa sākumā un USD 66,87 gada sākumā.
- Euro vērtība pret ASV dolāru ceturkšņa laikā samazinājās – no 1,160 līdz 1,147 ASV dolāriem par eiro (kritums par 1,7%). Gada laikā euro vērtība samazinājās par 4,5% (no 1,201 gada sākumā).

- 2018. gada 4. ceturksnī pasaules akciju tirgos beidzās t.s. diverģence starp ASV akciju tirgiem un pārējās pasaules akciju tirgiem. 2018. gada 4. ceturkšņa laikā indekss MSCI World (attīstīto valstu akciju tirgu indikators) krita par 12,5% (eiro izteiksmē). Starp attīstīto valstu akciju tirgiem, ASV akciju indekss S&P 500 un Eiropas akciju indekss STOXX Europe 600 ceturkšņa laikā krita attiecīgi par 12,8% un 11,6% (eiro izteiksmē). Savukārt indeksa MSCI Emerging Markets (attīstības valstu akciju tirgu indikators) ceturkšņa kritums bija divreiz lēnāks (6,5% eiro izteiksmē).
- 2018. gada laikā indekss MSCI World samazinājās par 6,0% un MSCI Emerging Markets – par 12,5% (abi eiro izteiksmē). Gadā griezumā diverģences efekts starp ASV tirgiem ir joprojām pamanāms – S&P 500 2018. gada samazinājās tikai par 1,6% (eiro izteiksmē).
- Valsts obligāciju likmes ceturkšņa laikā samazinājās, kam par iemeslu bija gan svārstīgums akciju tirgos, gan arī zemie inflācijas rādītāji.
- Euro etalona procentu likmes – Vācijas valsts 10 gadu obligāciju likme – ceturkšņa laikā samazinājās no 0,47% līdz 0,24%. Francijas, kas ir Eirozonas otra lielākā ekonomika, 10 gadu obligāciju likme ceturkšņa griezumā nebūtiski samazinājās no 0,80% līdz 0,71%. Gada beigās likmes bija zemākas, arī salīdzinot ar to līmeņiem gada sākumā (0,43% un 0,79%, attiecīgi).
- ASV valsts 10 gadu obligāciju likme ceturkšņa laikā samazinājās līdz 2,68% (3,06% ceturkšņa sākumā). ASV isāka termiņa 2 gadu obligāciju likme samazinājās no 2,82% līdz 2,49%. Gada griezumā abas likmes pieauga, 10 gadu likme – par 0,28 procentpunktiem, un 2 gadu likme – par 0,61 procentpunktiem.
- Garāka termiņa naudas cena eiro valūtā, ko atspoguļo 10 gadu eiro IRS likme, ceturkšņa laikā samazinājās no 0,99% līdz 0,81%. Likme bija zemāka, arī salīdzinot ar to līmeni gada sākumā (0,89%).
- Arī gada pēdējā ceturksnī eiro naudas tirgus likmes būtiski nemainījās – indekss EURIBOR 3 mēnešiem bija -0,31% (ceturkšņa sākumā – -0,32%, gada sākumā – -0,33%), bet indekss EURIBOR 12 mēnešiem palielinājās līdz -0,12% (ceturkšņa sākumā – -0,16%, gada sākumā – -0,19%).
- Pasaules augsta ienesīguma uzņēmumu obligāciju riska prēmija (starpība starp šo obligāciju un līdzīga termiņa valsts obligāciju ienesīgumu likmēm) ceturkšņa laikā pieauga no 381 bāzes punkta (bp) līdz 545bp, tādēļ ka ceturkšņa laikā augsta ienesīguma obligāciju ienesīgumi pieauga, bet valsts obligāciju ienesīgumi samazinājās. Arī attīstības valstu emitentu obligāciju prēmijas ceturkšņa laikā pieauga, no 285bp līdz 343bp. Gada laikā prēmijas pieauga par 206bp un 117bp attiecīgi.
- Latvijas un Lietuvas kredītrisku vērtējums ceturkšņa laikā būtiski nemainījās. Latvijas 5 gadu kredītriska rādītājs CDS ceturkšņa laikā pieauga no 68 bp līdz 69 bp, bet Lietuvas - palielinājās no 64 bp līdz 66 bp. Gada laikā CDS rādītāji pieauga par 26bp un 16bp, attiecīgi.
- Latvijas un Lietuvas valsts obligāciju ienesīgumi ceturkšņa laikā pieauga, neraugoties uz etalona obligāciju likmju samazināšanos. Piemēram, Latvijas valsts 2026. gada eiroobligācijas ienesīgums ceturkšņa beigās bija 0,92% (iepriekš 0,84%), bet Lietuvas līdzīga termiņa eiroobligācijai – 0,84% (iepriekš 0,76%). Gada laikā abu obligāciju ienesīgumu kāpums bija lielāks no gada sākuma zemākiem līmeņiem (0,58% un 0,65%, attiecīgi).

#### Ieguldījumu plāna darbības prognoze

Sākot ar 2019. gada 1. janvāri, Plāna pārvaldīšanas atbildības pastāvīgā daļa tika samazināta līdz 0,52% (iepriekš 0,80%) gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības, no kuras 0,45% (iepriekš 0,70%) ir atbildība Līdzekļu pārvaldītājam un 0,07% (iepriekš 0,10%) ir atbildība Turētājbankai. Savukārt, maksimālā pārvaldīšanas atbildības mainīgā daļa tika nedaudz palielināta līdz 0,58% (iepriekš līdz 0,50%) gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības.

Sagaidāms, ka 2019. gadā norises pasaules akciju tirgos turpinās ievērojami ietekmēt Plāna rezultātus, ņemot vērā Plāna ieguldījumu īpatsvaru akciju tirgos un akciju tirgu svārstīgumu. Plāna ieguldījumi obligācijās un obligāciju fondos turpinās nodrošināt stabilus procentu ienākumus, bet to vērtības kāpuma potenciāls ir ierobežots joprojām zemo procentu likmju dēļ.

Akcijās plānots ieguldīt 30-50% no Plāna aktīviem, nodrošinot pēc iespējas lielāku ieguldījumu diversifikāciju gan ģeogrāfiskajā, gan ekonomisko nozaru sadalījumā, kas saskan ar Plāna prospektā paredzēto maksimālo ieguldījumu akcijās īpatsvaru (50%).

Plāna līdzekļus paredzēts ieguldīt diversificētajā obligāciju portfelī, iekļaujot tajā gan valsts, gan korporatīvās obligācijas (obligāciju fondus) ar investīciju līmeņa kredītreitīgiem, kā arī augsta ienesīguma un attīstības tirgu obligācijas (obligāciju fondus), lai nodrošinātu ieguldījumu diversifikāciju un augstāku ienesīgumu. Ieguldījumu vidējo termiņu līdz dzēšanai paredzēts uzturēt 3-5 gadu diapazonā.